

Holdningspapir om deleøkonomi

Holdningspapir om deleøkonomi

Perspektivet

Deleøkonomien frembyder et nyt stærkt perspektiv om innovation, bæredygtighed og stærkere fællesskaber med borgerne som medskabere. Deleøkonomien tager afsæt i den basale livskvalitet og glæde, som mennesker har ved at dele med andre.

Perspektivet er enormt – både når det gælder vækst og innovation, miljø og klima samt ny velfærd og styrket samvær. Det kræver de rigtige rammer – og den opgave bør radikale være de første til at tage på sig.

Vores vision er at gøre Danmark til en frontløber for den digitale revolution, hvor mennesker i langt højere grad er medskabere af et innovativt, bæredygtigt og fællesskabsorienteret samfund takket være ny teknologi. Deleøkonomien giver flere en adgang til aktiver og ressourcer, som de måske ellers ikke ville have haft. Den åbner for, at flere kan skabe ny indtjening – til glæde for statskassen og vores økonomi. Den giver en ny positiv mulighed for at fremme andelstanken, hvor mennesker går sammen om at dele, skabe nye løsninger og en ny slags velfærd.

Rækkevidden af denne omstilling er potentielt enorm, men også uoverskuelig. Derfor opfordrer vi politikere på alle niveauer til at teste deleøkonomiens potentiale i innovative pilotforsøg.

Såvel stat, regioner som kommuner kan fremme deleøkonomien i forskellige roller. Som myndigheder kan de sikre regulering og kommunikation, der tilskynder borgere og virksomheder til at dele med hinanden med den fornødne tryghed på plads. Som driftsherrer kan de integrere deleøkonomien i deres service, fx ved selv at bruge delebiler eller at udbyde opgaver, som deleøkonomien kan løse. Og som ressourcerkilder kan de stille egne "aktiver" og data til rådighed.

En deleøkonomi, der overlades til sig selv, kan dog også skabe grobund for en ny undergrundsøkonomi med skatteunddragelse, dumping af løn og arbejdsvilkår, stigende boligpriser og svækket forbrugerbeskyttelse.

Den politiske opgave er at sikre en positiv udvikling af deleøkonomien i pagt med vores vision, inden for lovens rammer samt på trygge og fair vilkår for brugerne. Deleøkonomien er i sin natur grænseoverskridende, hvilket understreger behovet for international og navnlig europæisk regulering.

Dette holdningspapir handler om de principper, der bør gælde for denne regulering. Papiret omfatter ikke reguleringen af de finansielle tjenester, da gruppen ikke har forholdt sig til dette helt specifikke område.

Vi har også fravalgt at foreslå konkrete tiltag, når det gælder de digitale platforme, der formidler freelanceopgaver. Området kræver en separat strategi udarbejdet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Udfordringen er, hvordan man overhovedet regulerer et område, der i Danmark styres

af overenskomster, og som i stigende omfang rykker over på grænseoverskridende platforme.

Ambitionen bør dog fortsat være et arbejdsmarked, der hviler på ordentlige arbejdsvilkår – også når det gælder disse nye former for internetformidlet freelancearbejde. Reguleringen skal samtidig understøtte, at borgere ser livet som selvstændig som et positivt alternativ – med ekstra muligheder for frihed og fleksibilitet.

Definition

Deleøkonomi er en samlebetegnelse for elektroniske tjenester, der bringer borgere sammen om deling, udlån eller udleje med det formål bedre at anvende fysiske aktiver og tjenester – med profit for øje eller gratis/non-profit.

Der er tale om:

- Ting: fx både, biler, køkkengrej, værktøj og haveredskaber.
- Rum: fx boliger, lokaler og arealer fx til opbevaring eller parkering.
- Mennesker: fx viden, kompetencer og service, herunder transportservice
- Penge: fx ny kapital, lån.

Principper

Udviklingen af deleøkonomien skal følge en række principper: Den skal reguleres ensartet, med plads til innovation og i pagt med de grundlæggende værdier, som kendetegner det danske velfærdssamfund. Derudover skal den være:

- Fair og transparent.
- Tryk og let tilgængelig
- Dynamisk og attraktiv – ikke mindst når den fremmer samfundsgavnligt formål som innovation, velfærd og miljø/klima.

Ensartet regulering med plads til innovation

Deleøkonomien udfordrer eksisterende regler. Vi vil ændre lovgivningen, hvor nuværende regelsæt begrænser innovation, samtidigt med at vi værner om basale arbejdstagerrettigheder.

De deleøkonomiske virksomheder bør så vidt muligt reguleres ud fra samme principper som andre traditionelle virksomheder – fx efter samme regler om konkurrence, forbrugervilkår og skat.

Udfordringen er at håndhæve en sådan regulering over for de internationale platforme. Det gælder fx, når vi ønsker, at disse platforme fast skal indberette indkomst til de danske skattemyndigheder. Der bør her indgås frivillige aftaler med de internationale platforme og i øvrigt arbejdes for en europæisk regulering.

En fair og transparent deleøkonomi

Deleøkonomien skal ske med afsæt i en fair konkurrence. De borgere, der mere eller mindre har gjort deleøkonomien til deres levebrød, skal leve op til samme basale krav som andre virksomheder for udøvelse af et sådant professionelt virke. Den enkelte skal let kunne gennemskue, hvor grænsen går for, at en aktivitet anses for at have erhvervmæssig karakter.

Der skal gælde et proportionalitetsprincip, dvs. at reguleringen skal afspejle aktivitetens omfang.

En tryk og let tilgængelig deleøkonomi

Forbrugere og virksomheder skal trygt kunne færdes i deleøkonomien.

De eksisterende regler, der skaber rammen om deleøkonomien dækker mange myndigheder og det er indviklet at få et overblik. Der er derfor brug for at forsimple reglerne samt formidle dem i let forståelig og tilgængelig form.

For at sikre en bedre implementering og formidling af reglerne bør der etableres en samlet enhed for deleøkonomi med rådgivning om lovgivning for myndigheder, brugere og virksomheder.

En attraktiv deleøkonomi

Vi ønsker at stimulere deleøkonomien som en vej til et mere innovativt samfund, der med borgerne i centrum styrker velfærd og fællesskaber samt resourceanvendelse og bæredygtighed. Derfor vil vi fjerne forældede regler, der i dag bremser for deleøkonomien, når den fremmer disse formål, samt sikrer, at de værdier, der grundlæggende kendetegner det danske samfund, lægges til grund.

Transport: Vi vil under en bagatelgrænse åbne for og deregulere transportservice i egen bil i begrænset omfang, således at flere kan transportere folk og gods lovligt, samtidig med at grundlæggende standarder i forhold til fx skattebetaling og arbejdsvilkår sikres. Dog skal alle private transportmuligheder registreres, således at vi sikrer:

- At passagerer er forsikret.
- At den pågældende platform oplyser danske skattemyndigheder om indtjeningen.
- At platformen i sin app oplyser, at bilen er registreret.

Bolig: Udleje af egen bolig er i dag begrænset af lejeloven, bopælspligten og af en landsretsdoms fortolkning af hotelloven fra 2004. Der er brug for at skabe en klar retstilstand med simple, let forståelige regler for udlejning.

Vi vil gøre det lovligt at udleje hele eller dele af boligen uden fremlejekontrakt op til en vis grænse. Det skal dog være muligt for byer at søge dispensation fra reglerne, hvis udlejningen overskrider et vist omfang og dermed truer den samlede boligmasse, der er til rådighed for byens borgere.

Det skal klart fremgå af lejekontrakter samt vedtægter for andelsforeninger og ejerforeninger, hvis udlejning ikke er tilladt.

Skat: Indtjening ved deleøkonomisk aktivitet skal som udgangspunkt beskattes som al anden personlig indkomst. Men vi vil indføre en generel bagatelgrænse for al deleøkonomisk aktivitet, der kan gøre det let for brugerne at forstå, hvornår de skal betale skat. Den model for forenklet overskudsopgørelse, som gælder for udlejning af dele af helårsboligen og for fritidshuse, kan med stor fordel tjene som inspiration for andre deleøkonomiske områder.

Pilotforsøg: Vi vil understøtte pilotforsøg med deling/udveksling af ressourcer – og også på særligt favorable vilkår. Der skal ikke alene gives vide rammer for forsøg, men også mulighed for, at den enkelte myndighed skal

kunne søge dispensation fra love og regler i forbindelse med det konkrete forsøg.

Disse pilotforsøg kan omfatte alle typer deleøkonomisk virksomhed. Det kan fx være forsøg med at tilgodese delebilordninger og samkørsel ved at reservere parkeringspladser og kørebaner (diamond lanes).

Pilotforsøgene skal vise, hvordan deleøkonomiske platforme kan bruges som led i skabelsen af vores vision – og uden utilsigtet at udhule det skattegrundlag, som vores velfærdsstat bygger på.